

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

28 януари 2016 година *

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Директива 91/271/ЕИО — Пречистване на градските отпадъчни води — Член 4 — Вторично или равностойно пречистване — Точки Б и Г от приложение I“

По дело C-398/14

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 20 август 2014 г.,

Европейска комисия, за която се явяват P. Guerra e Andrade и E. Manhaeve, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Португалска република, за която се явяват L. Inez Fernandes, J. Reis Silva и J. Brito e Silva, в качеството на представители,

ответник,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на първи състав, изпълняващ функцията на председател на втори състав, J. L. da Cruz Vilaça, Ал. Арабаджиев, С. Lycourgos (докладчик) и J.-С. Bonichot, съдии,

генерален адвокат: P. Cruz Villalón,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 17 юни 2015 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 22 септември 2015 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: португалски.

Решение

- 1 С иска си Европейската комисия моли Съда да установи, че като не е гарантирала адекватно равнище на пречистване на градските отпадъчни води в 52 агломерации, Португалската република не е изпълнила задълженията си, произтичащи от член 4 от Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води (ОВ L 135, стр. 40; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2 стр. 43), изменена с Регламент (ЕО) № 1137/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. (ОВ L 311, стр. 1, наричана по-нататък „Директива 91/271“).

Правна уредба

- 2 Първо, трето, четвърто и осмо съображение от Директива 91/271 предвиждат:

„като има предвид, че резолюцията на Съвета от 28 юни 1988 г. за защита на Северно море и другите води в Общността [ОВ С 209, стр. 3] призовава Комисията да представи предложения относно необходимите мерки на общностно равнище в областта на пречистването на градските отпадъчни води;

[...]

като има предвид, че за да се избегнат вредните последици за околната среда поради заустването на недостатъчно пречистени градски отпадъчни води, по принцип е необходимо същите води да се подложат на вторично пречистване;

като има предвид, че е необходимо да се изисква по-строго пречистване в чувствителните зони, докато първично пречистване може да се приеме за подходящо в по-слабо чувствителните зони;

[...]

като има предвид, че е необходимо да се наблюдават пречиствателните станции, водите в приемниците и заустването на утайки, за да се направи така, че околната среда да бъде предпазена от отрицателните въздействия на заустването на отпадъчните води“.

- 3 Съгласно член 1 от тази директива:

„Настоящата директива се отнася за събирането, пречистването и заустването на градски отпадъчни води, както и пречистването и заустването на отпадъчни води, произхождащи от някои промишлени отрасли.

Настоящата директива има за цел опазване на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на споменатите по-горе отпадъчни води“.

- 4 Член 2 от посочената директива гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

- 1) „градски отпадъчни води“ са битовите отпадъчни води или смес от битови отпадъчни води и промишлени отпадъчни води и/или дъждовни води;

[...]

- 5) „канализационна система“ е система от канали, която събира и отвежда градските отпадъчни води;
- 6) „еквивалент жители (ЕЖ)“ са биоразградими органични вещества, за които биохимичната потребност от кислород за пет дни (БПК5) е 60 грама дневно;

[...]

- 8) „вторично пречистване“ е пречистването на градските отпадъчни води чрез метод, който поначало включва биологична обработка с вторично утаяване, или чрез друг метод, който позволява да се спазват условията в таблица 1 от приложение I;

[...]“.

- 5 Член 3, параграф 1 от същата директива предвижда:

„Държавите членки следят за това, всички агломерации да бъдат съоръжени с канализационни системи за градски отпадъчни води:

— най-късно до 31 декември 2000 г. за тези, чийто еквивалент жители (ЕЖ) е над 15 000

и

— най-късно до 31 декември 2005 г. за тези, чийто ЕЖ е между 2000 и 15 000.

[...]“.

- 6 Член 4 от Директива 91/271 има следния текст:

„1. Държавите членки следят за това, градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи, преди заустването им да бъдат подложени на вторично пречистване или на друга равностойна обработка при следните условия и ред:

— най-късно до 31 декември 2000 г. за всички зауствания, произлизащи от агломерации с ЕЖ над 15 000,

— най-късно до 31 декември 2005 г. за всички зауствания, произлизащи от агломерации с ЕЖ между 10 000 и 15 000,

— най-късно до 31 декември 2005 г. за зауствания в сладки води и устия, произлизащи от агломерации с ЕЖ между 2000 и 10 000.

[...]

3. Заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в параграфи 1 и 2, отговарят на изискванията на приложение I, точка Б. [...]

[...]“.

- 7 Според член 8, параграф 1 от тази директива:

„Държавите членки могат в изключителни случаи, дължащи се на технически проблеми, и в интерес на групи от населението, определени по географски признак, да подадат специално искане до Комисията с оглед да получат по-дълъг срок за спазване на член 4“.

8 Член 15, параграф 1, първо тире и параграф 4 от посочената директива гласи:

„1. Компетентните органи или съответните институции наблюдават:

— заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, за да проверят съответствието им с изискванията на приложение I, точка Б, съгласно процедурите за контрол, определени в приложение I, точка Г,

[...]

4. Данните, получени от компетентните органи или съответните административни структури съгласно параграфи 1, 2 и 3, се съхраняват от държавата членка и се предоставят на разположение на Комисията в срок от шест месеца считано от получаването на искане по този повод“.

9 Точка Б от приложение I към същата директива, със заглавие „Зауствания, произхождащи от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, във водите в приемниците“, предвижда:

„1. Пречиствателните станции за отпадъчни води са проектирани и изменени така, че да позволяват вземането на представителни проби от постъпващите отпадъчни води и от изпусканите пречистени води преди заустването им във водите в приемниците.

2. Изливането от пречиствателните станции градски отпадъчни води, пречистени съгласно членове 4 и 5 от настоящата директива, отговарят на изискванията в таблица 1.

[...]“.

10 Точка Г от приложение I към Директива 91/271, относно референтните методи за контрол и оценка на резултатите, има следния текст:

„1. Държавите членки следят за прилагането на методи на наблюдение, съответстващи най-малко на описаните по-долу изисквания.

Методи, различни от предвидените в точки 2, 3 и 4, могат да бъдат използвани, при условие че може да се докаже, че те позволяват да се получат равностойни резултати.

Държавите членки представят на Комисията всички релевантни информации, отнасящи се до прилаганите методи. В случай че Комисията счете, че изложените в точки 2, 3 и 4 условия не са изпълнени, тя предлага на Съвета подходящо предложение.

2. Пробите се вземат на период от 24 часа, пропорционално на дебита или на равни интервали от време, на определен пункт при изхода и, в случай на нужда, при входа на пречиствателната станция, за да се провери дали са спазени изискванията на настоящата директива относно заустването на отпадъчни води.

Прилагат се международно признати лабораторни практики за предотвратяване на промяната в състоянието на пробите между момента на вземането и момента на анализа.

3. Минималният брой проби за вземане на редовни интервали през цялата година се определя в зависимост от размерите на пречиствателната станция:

- ЕЖ между 2 000 и 9 999:	12 проби през първата година. 4 проби през следващите години, ако може да се докаже, че водите отговарят на разпоредбите на настоящата директива през първата година; в случай че една от 4-те проби не отговаря на нормите, следващата година се вземат 12 проби.
- ЕЖ между 10 000 и 49 999:	12 проби.
[...]	

4. Приема се, че пречистените отпадъчни води спазват определените за различните параметри стойности, ако проби показват спазването на стойностите за всеки отделен параметър, съобразно следните разпоредби:

- а) за параметрите, посочени в таблица 1 и в член 2, точка 7, максималният брой проби, които може да не съответстват на стойностите концентрация и/или процентите редуция, посочени в таблица 1 и в член 2, точка 7, е уточнен в таблица 3;
- б) за параметрите, посочени в таблица 1 и изразени в стойности концентрация, максималният брой проби, взети при условия на нормална експлоатация, не трябва да се отклонява с повече от 100 % от параметричните стойности. За стойностите в концентрация, отнасящи се до общото съдържание на твърда материя в суспензия, отклонението може да достигне до 150 %;

[...]

5. При оценка на качеството на съответната вода екстремните стойности не се взимат предвид, в случай че се дължат на изключителни обстоятелства като силни валежи“.

- 11 Таблица 1 в приложение I към тази директива съдържа изискванията относно заустването от пречиствателни станции за градски отпадъчни води, предмет на разпоредбите на членове 4 и 5 от посочената директива. Тя изглежда така:

Параметри	Концентрация	Минимален процент на снижение [спрямо входящите стойности]	Референтен метод на измерване
Биохимична потребност от кислород (БПК5 при 20 °C) без нитрификация [...]	25 mg/l O ₂	70—90 [...]	[...]
Химична потребност от кислород (ХПК)	125 mg/l O ₂	75	[...]
Общо твърди вещества в суспензия	35 mg/l [...] 35 съгласно член 4, параграф 2 (над 10 000 ЕЖ) 60 съгласно член 4, параграф 2 (от 2 000 до 10 000 ЕЖ)	90 [...] 90 съгласно член 4, параграф 2 (над 10 000 ЕЖ) 70 съгласно член 4, параграф 2 (от 2 000 до 10 000 ЕЖ)	[...]

- 12 Таблица 3 от приложение I към Директива 91/271 предвижда по-конкретно че когато броят на пробите, взети през определена година, е между четири и седем, максималният брой проби, които могат да показват отклонение, е определен на една. Когато броят на пробите, взети през определена година, е между осем и шестнадесет, максималният брой проби, които могат да показват отклонение, е определен на две.

Досъдебна процедура

- 13 На 23 ноември 2009 г. Комисията изпраща официално уведомително писмо на Португалската република, в което ѝ посочва, че не е спазила задълженията, предвидени в членове 3, 4 и 10 от Директива 91/271, по отношение на 186 агломерации, разположени на територията на тази държава членка, и вследствие на това я приканва да представи отговор.
- 14 На 19 февруари 2010 г. Португалската република отговаря на това официално уведомително писмо, като предоставя данни относно въпросните 186 агломерации, и допълва отговора си с писмо от 12 януари 2012 г.
- 15 На 22 юни 2012 г. Комисията изпраща на Португалската република мотивирано становище, в което посочва, че според получените данни някои агломерации, за които се счита, че са в нарушение на член 3 от Директива 91/271, са били към тази дата в съответствие с предписанията на правото на Съюза, но че тази държава членка продължава да не изпълнява задълженията си по член 4 от Директива 91/271 по отношение на 77 агломерации, чийто ЕЖ е между 2 000 и 15 000. Комисията отбелязва, че тези 77 агломерации заустват отпадъчни води в сладки води или устия, както в нормални, така и в чувствителни зони, без да гарантират адекватно равнище на пречистване, нито да намаляват биохимичната потребност от кислород (БПК) и химичната потребност от кислород (ХПК), в съответствие със стойностите, фигуриращи в приложение I към Директива 91/271. Комисията приканва Португалската република да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с мотивираното становище в срок от два месеца, считано от получаването му.
- 16 С писмо от 3 август 2012 г. Португалската република отговаря на мотивираното становище, като потвърждава, че 17 от тези 77 агломерации са били към тази дата в съответствие с Директива 91/271 и че в краткосрочен план разпоредбите на тази директива били спазени в повече от половината от 77-те агломерации, посочени в мотивираното становище. Тя се ангажира също така да информира редовно Комисията за развитието на положението.
- 17 При липсата на информация от страна на Португалската република, с писмо от 23 октомври 2013 г. Комисията отправя въпроси до тази държава членка относно състоянието на изпълнението на нейните задължения. Последната отговаря с писмо от 26 ноември 2013 г., като посочва, че 53 агломерации все още не изпълняват предписанията на Директива 91/271.
- 18 С писма от 10 юни и 4 юли 2014 г. Португалската република уточнява, че 40 агломерации, посочени в мотивираното становище, вече отговарят на предписанията на Директива 91/271 и че по отношение на 37-те агломерации, в които нарушението продължава, положението щяло да бъде уредено за 15 от тях до края на 2015 г., като оставащите 22 агломерации продължават да бъдат в положение на несъответствие.
- 19 Тъй като не е удовлетворена от отговорите, предоставени от Португалската република, Комисията решава да предяви настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

- 20 В исковата си молба Комисията поддържа, че Португалската република не е изпълнила задълженията си, произтичащи от член 4 от Директива 91/271, по отношение на пречистването на градските отпадъчни води в следните 52 агломерации: Alvalade, Odemira, Loriga, Pereira do Campo, Vila Verde (PTAGL 420), Mação, Paço, Pontével, Vila Nova de São Bento, Castro Daire, Arraiolos, Cercal, Vale de Santarém, Castro Verde, Almodôvar, Ferreira do Alentejo, Vidigueira, Amares/Ferreiras, Alcácer do Sal, Amareleja, Gonsundeira, Salvaterra de Magos, Mogadouro, Melides, Vila Verde (PTAGL 421), Santiago do Cacém, Serpa, São Bartolomeu de Messines, Monchique, Montemor-o-Novo, Grândola, Estremoz, Maceira, Vendas Novas, Lousada, Felgueiras, Riachos, Tolosa, Meda, Alter do Chão, Tábua, Portel, Viana do Alentejo, Cinfães, Vila de Prado, Ponte de Reguengo, Canas de Senhorim, Repeses, Mangualde, Nelas, Vila Viçosa, Santa Comba Dão.
- 21 Комисията отбелязва, че в съответствие с член 4 от Директива 91/271, Португалската република е трябвало от 1 януари 2006 г. насетне да гарантира вторично пречистване или друга равностойна обработка за заустванията на градските отпадъчни води, произхождащи от тези агломерации, спазващо стойностите, посочени в таблица 1 от приложение I към Директива 91/271. В това отношение Комисията изтъква, че за да спази изискванията по член 4 от тази директива, Португалската република е трябвало да ѝ предостави резултатите от мерките за наблюдение, установяващи, съобразно точка Г, параграф 3 от приложение I към Директива 91/271, че водата, взета като проба на редовни интервали при изхода на пречиствателните станции през първата година на тяхната експлоатация, отговаря на изискванията на тази директива.
- 22 Така Комисията счита, че състоянието на общо и трайно нарушение в редица малки агломерации може да причини непоправими вреди на околната среда. Тя изтъква също, че финансовите затруднения, на които се позовава Португалската република в хода на досъдебната процедура, не са от естество да оправдаят съществуването на разглежданото неизпълнение.
- 23 В писмената си защита Португалската република подчертава, че Комисията в исковата молба признава, че неизпълнението на задълженията, съдържащи се в член 4 от Директива 91/271, не се потвърждава за 26 от 52-те агломерации, посочени в исковата молба, а именно: Loriga, Paço, Vila Nova de São Bento, Cercal, Vale de Santarém, Castro Verde, Almodôvar, Amares/Ferreiras, Gonsundeira, Salvaterra de Magos, Mogadouro, Melides, Vila Verde-Minho, Santiago do Cacém, Serpa, São Bartolomeu de Messines, Vendas Novas, Lousada, Felgueiras, Riachos, Meda, Alter do Chão, Tábua, Vila de Prado, Mangualde и Nelas.
- 24 По-нататък, Португалската република изтъква, че що се отнася до агломерациите Alvalade, Odemira, Pereira do Campo, Vila Verde — Sintra, Mação, Arraiolos, Ferreira do Alentejo, Vidigueira, Alcácer do Sal, Amareleja, Montemor-o-Novo, Grândola, Estremoz, Maceira, Portel, Cinfães, Canas de Senhorim, Repeses, Vila Viçosa и Santa Comba Dão, ремонтните дейности, необходими за привеждане на пречиствателните инсталации за градски отпадъчни води в съответствие с изискванията на Директива 91/271, продължават все още към датата на представяне на нейната писмена защита и във всички случаи ще приключат преди края на 2015 г.
- 25 Що се отнася до агломерациите Pontével, Castro Daire, Monchique, Tolosa, Viana do Alentejo и Ponte de Reguengo, според Португалската република проучванията и мерките, необходими за целите на привеждане в съответствие с предвидените в член 4 от Директива 91/271 изисквания, са в напреднал стадий на изпълнение към датата на представяне на нейната писмена защита.

- 26 Тази държава членка уточнява, че са проведени огромен брой срещи и са предприети многобройни действия, така че да се гарантира определянето на разумни срокове и спазването на сроковете, за които става въпрос в предходните точки от настоящото решение, и посочва, че за да се гарантира изпълнението на проектите в общините, които имат финансови затруднения, е публикувано извънредно обявление по оперативната програма за валоризиране на територията (POVT), гарантиращо финансиране на разглежданите ремонтни дейности до размер на 85 %.
- 27 В репликата си Комисията поддържа своя иск за 52-те агломерации, посочени в исковата ѝ молба, и отбелязва в частност, че за 26-те агломерации, посочени в точка 23 от настоящото решение, Португалската република не е приложила към писмената си защита никакви доказателства в подкрепа на твърденията си. Така при липсата на информация относно вземането на проби, както и относно методите за контрол и оценка на разглежданите агломерации, Комисията приема, че Португалската република не е изпълнила разпоредбите на Директива 91/271. В това отношение тази институция подчертава, че последните данни, които са ѝ били предадени от Португалската република, датират от 4 юли 2014 г. и се отнасят до положението към 30 юни 2014 г.
- 28 В дубликата си Португалската република изтъква, че на 22 декември 2014 г. Комисията е получила допълнение към отговора на мотивираното становище, в което пояснява положението на разглежданите агломерации.
- 29 Като се основава на новите данни, предадени на Комисията, Португалската република поддържа, че агломерациите Loriga, Paço, Vila Nova de São Bento, Vale de Santarém, Gonsundeira, Salvaterra de Magos, Mogadouro, Serpa, São Bartolomeu de Messines, Riachos, Meda, Alter do Chão, Tábua и Mangualde са приведени в съответствие с разпоредбите на Директива 91/271.
- 30 Що се отнася до останалите агломерации — предмет на настоящия иск, Португалската република изтъква или че те са в състояние да се съобразят с разпоредбите на Директива 91/271 и че очаква месечните аналитични данни, или че привеждането в съответствие поначало е започнало.

Съображения на Съда

- 31 В самото начало следва да се отбележи, че в съдебното заседание пред Съда Комисията ограничава предмета на своя иск до 44 агломерации, като посочва, че последният вече не засяга агломерациите Paço, Gonsundeira, Salvaterra de Magos, São Bartolomeu de Messines, Lousada, Felgueiras, Riachos и Meda.
- 32 Трябва да се констатира по-нататък, че е безспорно, че всички агломерации, по отношение на които Комисията поддържа иска си, са с ЕЖ между 2 200 и 13 400.
- 33 Според Комисията задълженията, които държавите членки имат по силата на член 4 от Директива 91/271, предполагат извършването на проверките, предвидени в точка Г от приложение I към тази директива, за целта на които е необходимо да се вземат, за период от една година, минимален брой проби, вариращ в зависимост от размерите на съответната пречиствателна станция, в частност през първата година на нейното функциониране. Що се отнася до Португалската република, тя поддържа в съдебното заседание, че задълженията, произтичащи от член 4 от Директива 91/271, трябва да се считат за изпълнени, след като една проба от заустванията на една функционираща пречиствателна станция разкрива стойности, съответстващи на предвидените в посочената директива параметри.

- 34 Член 4, параграф 1 от Директива 91/271 гласи, че „[д]ържавите членки следят за това, градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи, преди заустването им да бъдат подложени на вторично пречистване или на друга равностойна обработка“ и уточнява, че това пречистване трябва да се въведе, според ЕЖ и зоната на заустване на тези води, преди 31 декември 2000 г. или преди 31 декември 2005 г. Член 4, параграф 3 от тази директива предвижда, че заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в параграф 1 от този член, „отговарят на изискванията на приложение I, точка Б“ от посочената директива“.
- 35 От точка Б, параграф 1 от приложение I към Директива 91/271 следва, че „[п]речиствателните станции за отпадъчни води са проектирани и изменени така, че да позволяват вземането на представителни проби от постъпващите отпадъчни води и от изпусканите пречистени води преди заустването им във водите в приемниците“. Точка Б, параграф 2 гласи, от друга страна, че „[и]зливанията от пречиствателните станции градски отпадъчни води, пречистени съгласно членове 4 и 5 от [тази директива], отговарят на изискванията в таблица 1“.
- 36 Следва да се отбележи, че в член 4 от Директива 91/271 не се споменава точка Г от приложение I към нея, което предвижда „[р]еферентните методи за контрол и оценка на резултатите“. Тази точка отговаря на нуждата, посочена в осмо съображение от тази директива, според което „е необходимо да се наблюдават пречиствателните станции, водите в приемниците и заустването на утайки, за да се направи така, че околната среда да бъде предпазена от отрицателните въздействия на заустването на отпадъчните води“, и се вписва в рамките на трайно наблюдение на заустванията. В това отношение точка Г, параграф 3 от приложение I към Директива 91/271 определя минималния брой проби за вземане всяка година и предвижда, че в определени случаи резултатите за дадена година повлияват вземането на проби за следващата година.
- 37 Както отбелязва генералният адвокат в точка 43 от заключението си, точка Г от приложение I към Директива 91/271 се отнася до постоянно задължение, имащо за цел да гарантира, че заустванията „в течение на времето“ отговарят на изискванията за качество, които са били приложими от момента на въвеждане в експлоатация на пречиствателната станция.
- 38 При това положение, макар член 4 от Директива 91/271 да съдържа задължение за постигане на резултат, що се отнася до съответствието на заустванията на пречиствателните станции за градски отпадъчни води с изискванията на точка Б от приложение I към тази директива, той все пак не налага задължение вземането на проби с цел установяване на това съответствие да се извършва в продължение на цяла година.
- 39 Така, при положение че дадена държава членка е в състояние да представи проба, съответстваща на предвидените в точка Б от приложение I към Директива 91/271 изисквания, произтичащите от член 4 от последната задължения трябва да се считат за спазени.
- 40 Важно е да се отбележи, че за да се спази целта за опазване на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на отпадъчни води, както гласи текстът на член 1 от Директива 91/271, на задължението, съдържащо се в посочения член 4, градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи, преди заустването им да бъдат подложени на пречистване, отговарящо на изискванията, посочени в точка Б от приложение I, се придава траен характер предвид наблюдението на заустванията от пречиствателните станции, предвидено в член 15, параграф 1, първо тире от същата директива, в който има изрично позоваване на точка Г от приложение I към нея. В това отношение трябва да се отбележи, че настоящото дело няма за предмет неизпълнение на задълженията на Португалската република по член 15 от Директива 91/271.

- 41 В подкрепа на това тълкуване трябва да се констатира, че членове 3 и 4 от Директива 91/271 налагат на държавите членки едни и същи срокове, по отношение на първата от тези разпоредби — за да бъдат съоръжени агломерациите с канализационна система за градски отпадъчни води, и що се отнася до втората — последните да бъдат подложени преди заустването им на вторично или равностойно на него пречистване. Ако трябва да се възприеме поддържаното от Комисията тълкуване на член 4 от Директива 91/271, предвидените в член 4 от тази директива срокове трябва да са с една година отклонение спрямо тези, посочени в член 3 от нея, като тази година отклонение трябва да даде възможност на държавите членки да предприемат вземането на проби, съобразно точка Г от приложение I към посочената директива. Никакъв допълнителен срок обаче, с оглед на този, предоставен по член 3 от Директива 91/271, не е предвиден за привеждането в съответствие на държавите членки с изискванията по член 4 от същата.
- 42 Впрочем, макар член 8 от Директива 91/271 да позволява удължаване на срока, предоставен за съобразяване с изискванията по член 4 от същата директива, трябва да се подчертае, че такова удължаване се предоставя евентуално само въз основа на специално искане и че във всички случаи тази разпоредба не споменава задължително отчитане на минимален брой проби, които съответната държава членка трябва да вземе в течение на този допълнителен срок.
- 43 По-нататък, доводът на Комисията, изтъкнат в хода на съдебното заседание, че за да може валидно да се приеме, че са спазени изискванията на член 4 от Директива 91/271, тази година на вземане на проби била обоснована от предвидения в член 10 от Директива 91/271 „принцип на оразмеряване“, който налагал да се държи сметка за сезонните колебания на притока органични вещества в отпадъчните води в течение на една цяла година, не може да бъде възприет.
- 44 Всъщност посоченият член 10 предвижда, че при проектирането и изграждането на инсталациите за пречистване на отпадъчни води следва да се държи сметка за сезонните колебания на притока органични вещества. При това положение „принципът на оразмеряване“ трябва да се отчете още преди пускането в действие на пречиствателната станция за градски отпадъчни води.
- 45 Следователно трябва да се приеме, че член 4 от Директива 91/271 налага на държавите членки да следят за това съответните агломерации да подложат, в посочените в тази разпоредба срокове, градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи, с които агломерациите са съоръжени съобразно член 3 от тази директива, на адекватно пречистване, и за това тези зауствания да отговарят на изискванията на точка Б от приложение I към същата. Това задължение не предполага вземането на проби, предвидено в точка Г от приложение I към посочената директива, да се разширява върху една цяла година, за да може валидно да се установи съответствието на разглежданите инсталации с изискванията на точка Б от приложение I към същата директива.
- 46 Именно в светлината на тези съображения трябва да се прецени дали настоящият иск за установяване на неизпълнение на задължения, в частта му относно 44-те агломерации, за които става въпрос в точка 31 от настоящото решение, е основателен.
- 47 В това отношение следва да се припомни, че макар в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС да е задължение на Комисията да докаже наличието на твърдяното неизпълнение, като представи пред Съда всички необходими доказателства, въз основа на които последният да провери дали е налице неизпълнение на задължения, без тя да може да се основава на каквато и да било презумпция, следва да се отчита фактът, че когато става дума за проверка на правилното практическо прилагане на националните разпоредби, които имат за цел да гарантират ефективното изпълнение на дадена директива, Комисията, която не разполага със собствени правомощия за разследване в тази област, зависи

в голяма степен от сведенията, предоставени от евентуалните жалбоподатели, както и от засегнатата държава членка (вж. в този смисъл решение Комисия/Португалия, С-526/09, ЕУ:С:2010:734, т. 21 и цитираната съдебна практика).

- 48 От това следва по-конкретно че когато Комисията е представила достатъчно доказателства, които показват, че националните разпоредби за транспониране на директива не са правилно приложени на практика на територията на държавата членка ответник, същата трябва да оспори по същество и подробно така представените доказателства и произтичащите от тях последици (вж. в този смисъл решение Комисия/Португалия, С-526/09, ЕУ:С:2010:734, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 49 Следва да се отбележи също така, че наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, и че последващи промени не могат да се вземат предвид от Съда (вж. по-специално решение Комисия/Гърция, С-440/06, ЕУ:С:2007:642, т. 16 и Комисия/Белгия, С-395/13, ЕУ:С:2014:2347, т. 39).
- 50 В конкретния случай мотивираното становище от 22 юни 2012 г. дава на Португалската република срок от два месеца, считано от получаването на същото, за да се съобрази със задълженията си, произтичащи от член 4 от Директива 91/271. Срокът, предоставен за това привеждане в съответствие, следователно изтича на 22 август 2012 г.
- 51 Що се отнася до агломерациите Alvalade, Odemira, Pereira do Campo, Vila Verde (PTAGL 420), Mação, Pontével, Castro Daire, Arraiolos, Ferreira do Alentejo, Vidigueira, Alcácer do Sal, Amareleja, Monchique, Montemor-o-Novo, Grândola, Estremoz, Maceira, Portel, Viana do Alentejo, Cinfães, Ponte de Reguengo, Canas de Senhorim, Repeses, Vila Viçosa, Santa Comba Dão и Tolosa, Португалската република посочва в своята писмена защита, че към датата на представяне на тази писмена защита ремонтните дейности по тези пречиствателни станции са били започнати или планирани, за да се изпълнят задълженията по член 4 от Директива 91/271. При това положение е установено, че тези агломерации не са спазвали, в края на определения в мотивираното становище срок, задълженията, произтичащи от този член 4, доколкото същите не са разполагали с функциониращи инсталации за пречистване на градските отпадъчни води.
- 52 По отношение на агломерациите Loriga, Cercal, Vale de Santarém, Castro Verde, Almodôvar, Amares/Ferreiras, Mogadouro, Melides, Vila Verde (PTAGL 421), Serpa, Vendas Novas, Vila de Prado и Nelas, от предоставената на Съда преписка по делото, и по-конкретно от двете таблици, изготвени от португалската администрация и съдържащи описание на съответствието с член 4 от Директива 91/271 на агломерациите към 30 юни 2014 г. и към 10 декември същата година, е видно, че ремонтните дейности, необходими за изпълнение на изискванията, произтичащи от посочената разпоредба, или са приключени през 2013 г. или 2014 г., или ще бъдат довършени през 2014 г. или 2015 г. При това положение е безспорно, че тези агломерации също не са спазвали задълженията, произтичащи от член 4 от Директива 91/271, при изтичането на срока, определен на Португалската република, за да се съобрази с изискванията по този член.
- 53 Що се отнася до агломерациите Vila Nova de São Bento, Santiago do Cacém, Alter do Chão, Tábua и Mangualde, от споменатите в предходната точка таблици е видно, че тези агломерации са разполагали, още от 2012 г. и дори преди това, с годна да функционира инсталация за пречистване на отпадъчни води. Дори да се предположи, че тези ремонтни дейности са били довършени в течение на 2012 г. или още по-рано, резултатите от първата проба са могли действително да бъдат предоставени от Португалската република на Комисията преди изтичането на определения в мотивираното становище срок, на 22 август 2012 г. Португалската република обаче не е представила пред Съда никакви релевантни данни в това отношение. При тези условия следва да се приеме, че Комисията е доказала основателността на твърдението си за неизпълнение по отношение на тези пет агломерации.

54 При тези условия трябва да се констатира, че като не е гарантирала, че заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води ще бъдат подложени на адекватно равнище на пречистване, отговарящо на релевантните изисквания на точка Б от приложение I към Директива 91/271, в агломерациите Alvalade, Odemira, Pereira do Campo, Vila Verde (PTAGL 420), Mação, Pontével, Castro Daire, Arraiolos, Ferreira do Alentejo, Vidigueira, Alcácer do Sal, Amareleja, Monchique, Montemor-o-Novo, Grândola, Estremoz, Maceira, Portel, Viana do Alentejo, Cinfães, Ponte de Reguengo, Canas de Senhorim, Repeses, Vila Viçosa, Santa Comba Dão, Tolosa, Loriga, Cercal, Vale de Santarém, Castro Verde, Almodôvar, Amares/Ferreiras, Mogadouro, Melides, Vila Verde (PTAGL 421), Serpa, Vendas Novas, Vila de Prado, Nelas, Vila Nova de São Bento, Santiago do Cacém, Alter do Chão, Tábuа и Mangualde, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 4 от посочената директива.

По съдебните разноски

55 По силата на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане Португалска република да се осъди да заплати съдебните разноски и неизпълнението е установено, същата следва да се осъди да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) **Като не е гарантирала, че заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води ще бъдат подложени на адекватно равнище на пречистване, съответстващо на релевантните изисквания на точка Б от приложение I към Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води, изменена с Регламент (ЕО) № 1137/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г., в агломерациите Alvalade, Odemira, Pereira do Campo, Vila Verde (PTAGL 420), Mação, Pontével, Castro Daire, Arraiolos, Ferreira do Alentejo, Vidigueira, Alcácer do Sal, Amareleja, Monchique, Montemor-o-Novo, Grândola, Estremoz, Maceira, Portel, Viana do Alentejo, Cinfães, Ponte de Reguengo, Canas de Senhorim, Repeses, Vila Viçosa, Santa Comba Dão, Tolosa, Loriga, Cercal, Vale de Santarém, Castro Verde, Almodôvar, Amares/Ferreiras, Mogadouro, Melides, Vila Verde (PTAGL 421), Serpa, Vendas Novas, Vila de Prado, Nelas, Vila Nova de São Bento, Santiago do Cacém, Alter do Chão, Táбуа и Mangualde, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 4 от посочената директива.**
- 2) **Осъжда Португалската република да заплати съдебните разноски.**

Подписи